

מקור

מלאכי חבלה

החבלן הטוב אלכס (מאת שרגא גפני, הוצאת זיקוביץ, 334 עמוד) הגו יצור יוצא דופן בעיצומה של מלחמת העצמאות - חקופה חתה היתה הרדיסה אחרי הגיבוס ככר מסתתרת למדי. בהיותו בוגר בית-הספר תיכון, מציעים לו קציני המיון לחישאר בערף, כפקיד, אולם הוא מתעקש: רצונו לכתב למלחמה בכלל, ולגדוד המורצים בפרט.

לרגע קל דומה כי הפקידים למיניהם נטים למלא את הבקשה המזוהה. אלכס נשחח למחנה, אישם כדורם הארץ, אולם בבואו לשם מגלה הוא כי הוא הרצב ל חטיבת היישוב בלתי ידועה - חטיבת גבעתי.

תגובתו של אלכס, לנוכח תגלית זו, אטיינית לדור שחנך על ברבי האללת ה סלמית, המעטת דמותם של אידוגונים צבאיים אחרים, כולל החי"ש של ההגנה. רויסם אלכס ביומנו: "חטיבת חיש, המכונה גבעתי, אשר מועדם לא שמעתי את שיעמה, תהיה היחידה שאשרת בהו הייתי האומלל באדם. ייסל עיניו לכבוש איזה כפרון ערבי, או לחזיק באיזה משלט חמות-ערך, שהטלמ"ח כבשו וסיקק ידו ממנו".

אולם במהרה לומד אלכס לדעת כי יחידה קרבית טובה בגויה לא רק על מסורת ופרסומה, אלא בראש וראשונה על רוח מתאימה של אנשיה. הוא לומד זאת תחילה מפיו של החבלן - וגונב המורוגים - החוקי, נסים הגייגלי. הא שבו ולומד זאת על עורו של בשרו, כאשר ניצבת החטיבה "הבלתי-ידועה" כחומת-פלדה בין טורי ה שולש המצרי לבין תלאיבי.

דרידוג בסטן. עוד לפני טבילת-האש הראשונה לומד אלכס להשתמש באחד מכלי הנשק המהוללים ביותר של אנשי גבעתי: חושי-ההומור הבריאי. בעת שעור בסטן מס ביד לו החבלן החתיק פיסו: "במקרה של מעצר בסטן לוחמים את הטון, מרגדים את האויב, עד שהוא מחלי לצדוק צחוק בריא - ואז תותבים לו את הטון לגרון, שיתק".

טבילות-האש של אלכס באות כזו אחרי זו: אשורה, יבנה הערבית, עיבדיס, הגיהנום של גבעה 69, הקרב על מסיטי הצומת. גיבעה 113. הא מסגל לעצמה את הצניות הקשוחה של החייל הקרבי החתיק. בשמעו את קול התותח הישראלי הראשון, בעת ההסתערות על יבנה, הוא מגיב: "מי הסריח כאן?" תגובתו על מסדר ההשבעה הראשון "להלל": "העליבו בנו... הוכתנו די והותר את נאמנותנו לצבא ולמולדת - ואין צורך להרבות בטכסים".

לשיא פעילותו כחבלן מגיע אלכס בערכו הגנת מיקוש של משלט 113 בעת ההפוגה הראשונה, לנגד עיני המצרים הירשבים ממול. הוא מעסיק שלושה חבלנים אחרים, ורע מסביב למשלט שש שורות של מוק שים, אשר לא היו ולא נבראו. התוצאה: לאחר פינוג המשלט על ידי כוחות צה"ל פותחים המצרים בהרעשה כבדה כדי לחסל את המוקשים, מסתערים, עולים על מוקש אמיתי, שהוטמן במקום זמן רב לפני כן, נרתעים לאחור. כתפרו של אלכס כואבת משך שבוע ימים מרוב טפיחות הויבה של החברה.

הרגשות - לקורא. מובן שפעילותו של אלכס אינה המיד המשעשעת. חבריו לחוליית החבלנים נהרגים בזה אחד זה. סיום הספר מוצא אותו יושב בשותח פגז, ליד גופתו המרקובה של נסים הגייגלי, מפקדה האגלי של החוליית, שעה ששיירת האספקה הראשונה פורצת לה דרך אל ישובי הגנב המנותקים. הוא מרובדך, אולם אין הוא מיואש: "שוב ניתן להם, ימח שמם, בשן החולצה, ונדפוק אותם, סמוך עלינו, מכאן ועד קהיר שההם".

החבלן הטוב אלכס אינו יצירה ספרותית במלוא מובן המלה. שרגא גפני, העציר שהזרחו, שירתת כחייל קרבי בגבעתי, פירסם סיפורים בהעוטר קרוב ובכתבי-עת שונים, ראה בו יתר כתבה קרבית, כתבה ממרחק מפוכה של שנים, תוך שינוי שמות ושיפוח מאורעות מסוימים. התוצאה: תיאור רים ריאליסטיים קיצוניים, המשאירים את הספרים אשר להם מספנות לקורא עצמו. אחד לכתבי תולדות כובשי סיני, אל-עריש, ר סיח ועזה, בבוא יומם.

הפצצות הבריטיות האחרונות נפלו על העיר

זיכרון

סאת אורי

אם יוכלו להתקיים שבועות בלי לעלות על מוקש. לעת עתה לא עלו. מזל של גמל.

זרחין משקח את המצרים

קצת חלצה - מחנה אוהלים קסן ללא נפש חיה. זוהי ביר חמה. במרכז ה מחנה מוט הרגל. עליו מתגסף ברוח סדיו לכן גדול. הוא מתנוסס כבר ימים א חיים, והספיק לצבור כמות תגונה של אבק וליהפך מלבן לצהב.

בביר רוד סלם רואים בפעם הראשונה מ שהו משונה באמת: טרקטור. בין כל הסאב קים בדרך, הא נראה כמו כבשה שחורה. אבל המקום היה באמת מין חוזה חקלאית כנראה, כי בחצר, ליד בניין האבן היחיד ושורת הצריפים, עומדות עוד כמה מכונות חקלאיות אמריקאיות צבועות בצבע אדום מבהיק. הדבר היחיד החסר כדי שכל הנקר דה תיראה כמו קיבוץ צעיר טיפוסי, הוא כמה שדות ירוקים מסביב.

אומרים, שבמלחמת קוריאה נסעו אחרי החייל האמריקאי כל השירותים, כולל אט פקת גלידה קרה כמה אחרונה לארוחת הצהריים. הצבא המצרי היה צנוע יותר, אבל לא בהרבה. בדרך רואים כמה מטבחי שהו משוכללים ביותר, מתוצרת גרמנית, שהיו נגרים אחרי מכונות ומסוגלים ל ספק ארוחות חמות בכל התנאים, אם רק לא עושים אותם באמצע הדרך. אחת היחידות החרימה לעצמה מטבח שדה ואין מלים בפיה כדי להלל ולשבח את סידוריו המצר יניים. בקילומטר 14 לפני התעלה - אשר היה לראות מתקן ע ד יותר משוכלל - מ כונה לזיקוק מים, המספקת מרשתיה מצוינים. המכונה, תוצרת ברית-המועצות, צבועה גם היא בצבע צהוב-כהיר, נראית כמו קרון רכבת קטן, ועליה הכתובת "קהיר-אלכסנדריה". אלכסנדר זרחין היה ב חדאי נהנה מאד לבדוק אותה. עד כמה ש אפשר לראות, היא מבוססת על הפנסט שלו. היא חדשה לגמרי, וכמעט שלא נפגעה. חל חיללים אומדים את ערכה ב-100 אלף לירות, והם מבינים משהו במכונאות.

מים, חיילות ועיתונים

מרח אחת לשבחים של המצרים. הם שמרו על הכבישים - משהו אדיר, הנוח והרחובות בתלאיבי היו במצב כל כך טוב. לכל אורך הדרך המדברית רר אים מתנות קטנים, שבהם גרו מתקני-הכבי שים. בכל מחנה כזה יש עשרות חביות אספאלט, ירקות ומלאות. ומה שעוד יותר חשוב - הפועלים היו מטאטאים את הכבי שים באופן קבוע, כדי שהחולות הנודדים לא יקברו אותם תחתיהם. אפשר לראות היטב את חשיבות העניין: היות ובשבות הא.זרון לא היה לאף אחד פנאי לנקות כהר גן את הכבישים, הם כבר התחילו להתכסות בחול פת וחסם, אם כי התנועה השבוע היתה הרבה יותר חזקה מתמיד.

מתקרבים לסוף. מעל אחת הגבעות כבר אפשר לראות את האגם המר הגדול, שמר מיו מבהיקים בשמש. אוניות לא רואים שם, אפילו לא אחת. כנראה שהתנועה נססקה זמנית.

בצידי הדרך ע'מדים חיילים. גם חיילות, אגב. פגשים אותן עטופות כפייה ומחייכות בכל פה. הן יודעות היטב שכאן, במדבר, ערוך עולה עשרת מונים, כמו ערך המים המצויים בצומצום רב.

החיילים מסתערים על כל מכונת עוברת בקריאות: "עיתון! עיתון!" הצמאון לעד ת נים חדשים נהפך לאופנה לאורך הדרך כולה. צועקים אפילו אלה שלא יודעים לקרוא.

לבסוף מגיעים לעמדה הקיצונית. להצלם

אחרי ניצחן מתחילה המלחמה צוברת פטר נית הסוכה. האכזבה היא כללית, כשחית ברר שזו סתם תאונת-דרכים קלה, מחסוג שמוצאים בכל פינה.

אברעגילה - מוצבים סביב לה. המלחמה כאן היתה עקשנית. כי בניגוד לשאר המקר מ, המצרים השיכו אש. אפשר עוד לראות את החול האמין, שטיפס על גדר-החיל של אחד המוצבים כדי לפרוץ א-תו, ונשאר שם הנקודה עצמה מורכבת מכמה בנייני אבן נמוכים. לכמה מהם יש ארבעה קירות. ל אחרים - נשארו רק שלושה. פה ושם נש ארו ערימות גדושות של פגזים מצריים. פגזים כאלה יוד לא ראייתם. כל אחד מהם ארוך יותר ממטר, וכדי להרים אחד מהם צריך להיות גבר רציני. הקלע לבדו הוא שלושים קילו בערך.

רכב על כל מי

את הדרך בין אברעגילה לתעלת סיאן מתארת המפה במלים האלה: "חוליות נמוכות ומפורות, אפיקים רדודים, גבעות חול בגובה 5'10 מטר, רכסי-חול בגובה 5'10 מטר, חול שחיים וחצץ, סטח גלוי, חול ושיחים". אין כמעט מה להוסיף, רק תתארו לכם את המלים האלה מפורות על

עית הזקנים הגיעה. מדרום לבאר שבע, כל הצבא מגדל זקנים וכל העם צבא. הזקנים הם, לעת-עתה, זיללים וקצרים - קצרים ומפתיעים כמו המלחמה שהנביר פה אותם. יגידו לכם שהזקנים צומחים מפני שאין זמן לגלח אותם. אל תאמינו. קר הגבול על הלחיים ומתחת לסנטר מתוקן במכונת-גילוח חרוצה. ובכל זאת, כולם מ גדלים וקנים. כאילו יצאה פתאום סקודת שיגרה מטעם מסכ"ל / אכ"א / ענף משטר ונוהג להחליף פרצופם בפרצופי-דרום. לפקודות אחרות של ענף משטר ונוהג אין כיום הרבה ערך. מי, למשל, משוע לעצמה נעליים? להיפך, הל שומרים ב קפדנות על האבק הקבנבן של מדבר-סיני המכסה את הנעליים, כדי שבבואך לעיר תדע כל בת-חזה מאין באת ולאן את הולך.

אחד המוזקנים והמאובקים הוא תלמי, כך קיבוץ מעברת. גבר שמדבר מעט, אבל ער שה הרבה. כיום, מבדי צבא, הוא מדהיר גים לאורכו ולרוחבו של הצריחאי. קודם, למד חקלאות באוניברסיטה. בשעה 8.00 ב דיוק הוא מצביע על השעון ואומר: "עכ שיו מתחיל השעור שלי". זה נכון. עית ני הבוקר סיפרו אותו יום על פתיחת היר מדים בקריית האוניברסיטה החדשה ביר שלים. ומחוץ לכל אלה, תלמי הוא חובבי ארכיאולוגיה, מאותו סג החובבים העוסקים בעניין בשיא-מקצועיות. בשעתו, הצטרף למשלחת הארכיאולוגית של גלסון גליק, וחסר את חציה-נגב. ויקח אותי השד, אם הוא לא ניצל את ההזדמנות וסימן לו ב שבוע האחרון כמה נק דות לחפירה בעתיד. אבל כל זה, את אחרי שיגמרו לחפור שם שוחות ותעלות קשר.

שלושה גיפים אחד

גיפים של תלמי הוא, אגב, בעל מס רפר לכן. גם הרבה גיפים אחרים אינם צבאיים ביסודם, מה שמעורר את המחשבה

200 קילומטר. הדרך ארוכה כמו מאמר ב דבר, וחוזרת על עצמה כמוהו. החלק היחיד של הנוף שלא מסומן במפה הם הטאנקים, הסנטוריונים, והאלנטיינים. האסיר 100, ה 34, המשאיות המיליות, מכונות-הגרה, הטנדרים, הגיפים והנגרות, המפורים ל אורך כל הדרך, בצפיפות של שני כלים ב ממוצע על קילומטר, במצב הרום, פגוע, חבול, או גם שלם וחדש. כולם צבועים בצבע חיוור, כצבע פניו של חולה קדחת. כל הסור נראה כמו שיירה עצמה באורכה, המתחילה ליד גבול ישראל ומסתיימת בחוף התעלה, שנעצרה פתאום מתנועה, כמו סרט קולנוע שחול להסתובב.

זהו הנס היחיד שאפשר לראות בסיני כיום. את המן המפורסם, שאבותינו אכלו 40 שנה, לא מוצאים בכלל. במקומו מוצאים כמויות עצומות של קופסות בוליביף משר בהות של בשר סודאני. גם את המים שהר ציא משה מן הסלע לא רואים, וכמו כן לא רואים שום סלע שאפשר בכלל להציא ממנו מים.

באמצע המדבר ממש, במרחק של עשרות קילומטרים מכל יוסימן-חיים, עומדים שלושה גלמלים מותמים ולועזים כמה שיחים יבשים בשקט נפשי עצום. אומרים עליהם, שהם יכולים להתקיים שבועות בלי מים. שאלה

המדאניה שכמה פקידים נדרשים חולכים כבר זה שבוע או יותר ברגל. השלישייה שיושבת בו היא חסרת חושי-המר. אילו היה לה חושי-המור, היתה כותבת על ה סאמבון של הגיפ. אקספרס תלאיבי - קהיר, כמו שעשו אלפי נהגים אורים. במ קום זה כתוב על הסאמבון בצבע אדום "שושנה היפה". זאת החברה של שיקר (זקן שחרת). אריה (זקן אדומם) התקנא בו, והכניס על הסאמבון עד כתובת: "גיני גית". זאת החברה שלו. והוא עושה כל מאמץ להבלית את ה"גיניגית" ולטשטש את "שושנה היפה".

גיניגית ושושנה - כשתקראנה את ה שורות האלה תתיינה בחדאי גאות מאד ש גיפ הנושא את שמותיכן מתרוצץ במרחק חציהאי ומעלה אחריו תימרות-אבק עצמות. ורק חבל, שמחר-מחרתים יחזור הגיפ ליד הפקיד הנדרש, בעליו החוקי, והוא יגיד את הצבע ויתרגו מאד שהצבא מכלך את ה מכונות ולהיפה".

את ניצנה אפשר להכיר לפי כתייהאבן הגדולים ולמי השלט המסביר כי הם נבנו, כמו כל מדינת ישראל, על-ידי קרן היסוד והמגזית היה דית המאוחדת, מה שמכחי כן בכל מקום בו תדרוך כף רגלו של החלוצ העברי - שם תבוא אתו גם המגזית קצת